

Kolejne pożary do zadebatowania: działalność ONZ w dziedzinie bezpieczeństwa w 2023 roku

W 2023 r. w Radzie Bezpieczeństwa ONZ (RB) zasiadały oprócz stałych członków – Chin, Francji, Rosji, Wielkiej Brytanii, USA – także: Albania, Brazylia, Ekwador, Gabon, Ghana, Japonia, Malta, Mozambik, Szwajcaria i Zjednoczone Emiraty Arabskie. Warto odnotować, że dla Mozambiku i Szwajcarii¹ była to pierwsza historyczna kadencja; z kolei dla Japonii – 12., czyli rekordowa (żadne inne państwo nie było tak często wybierane do Rady); a dla Brazylii – 11.

Powyższy skład sugerował, że więcej uwagi Rada będzie poświęcać kwestiom rozbrojenia (priorytety Ekwadoru, Japonii i Szwajcarii, a w sprawie ograniczenia handlu lekką bronią także Mozambiku), wzmocnieniu międzynarodowego prawa humanitarnego oraz dobrych usług (Szwajcaria), walce z terroryzmem i ekstremizmem (Malta, Mozambik) czy przejrzystości procedur Rady (Ekwador, Szwajcaria)². Niestety szybko się okazało, że 2023 rok nie pozwoli na realizację większości zamierzeń nowych członków,

---

¹ Szwajcaria ma zagwarantowaną wieczystą neutralność umownie od 1815 r. Obawiając się o swój status państwa neutralnego, przez długi czas zatem wzdragała się przed wstąpieniem do ONZ, co w końcu nastąpiło w 2002 r. W raporcie opublikowanym w 2015 r. Rada Federalna przedstawiła argumenty za ubieganiem się przez Szwajcarię o miejsce w RB ONZ, co wywołało duże kontrowersje wewnętrzne. Władze państwa tłumaczyły się jednak, że neutralność to dodatkowa zaleta, a nie obciążenie, i jako członek w Radzie będą mogły skuteczniej działać na rzecz utrzymania pokoju, zob. oświadczenia: <https://www.eda.admin.ch/eda/en/fdfa/fdfa/aktuell/newsuebersicht/2022/05/kandidatur-schweiz-uno-sicherheitsrat.html>; <https://www.eda.admin.ch/eda/en/fdfa/foreign-policy/international-organizations/un/switzerland-commitment/UNO-Sicherheitsrat.html> (dostęp: 6.02.2024). Szwajcaria m.in. wskazywała, że inne państwo neutralne, tj. Austria, również było członkiem RB ONZ. Niemniej jednak fakt, że Szwajcaria zdecydowała się na kandydowanie do RB i zasiadanie w niej, wskazuje na stopniową deprecjację neutralności i polityki neutralności. Trudno bowiem pogodzić neutralność z pracą w Radzie, która podejmuje decyzje motywowane politycznie co do zagrożeń dla bezpieczeństwa i pokoju, często wymierzone w interesy danego państwa. Zgodnie też z zasadami wyrażonymi w art. 2 Karty Narodów Zjednoczonych, ONZ, a więc i Rada – jej główny organ – z definicji nie może być neutralna, gdy dochodzi do agresji.

² Ekwador i Szwajcaria należą do grupy Accountability, Coherence and Transparency (ACT).

gdyż np. w kontekście przestrzegania zasad międzynarodowego prawa humanitarnego obserwowaliśmy dramatyczny regres³.

Mimo że niestałym członkom udaje się przekonać państwa P-5 do podzielenia się odpowiedzialnością za wypracowanie projektów decyzji, to w większości przypadków ta odpowiedzialność nie przyniosła realnych efektów, gdyż odpowiednie projekty zostały zawetowane albo w ogóle nie przedłożono ich do głosowania ze względu na brak konsensusu. Niemniej jednak w 2023 r. Ekwador był formalnie „kopenhorderem” w przypadku projektów rezolucji dotyczących Haiti (wspólnie z USA) czy kwestii humanitarnych w związku z konfliktem w Ukrainie (wspólnie z Francją), natomiast Albania wspólnie z USA była odpowiedzialna za rezolucje dotyczące Ukrainy co do kwestii politycznych. Z kolei Zjednoczone Emiraty Arabskie wspólnie z Francją odpowiadały za rezolucje w sprawie sankcji wobec Mali. Były też tematy, co do których niestali członkowie samodzielnie dzierżyli miano penholdera, jak w przypadku Afganistanu (Japonia i ZEA), sytuacji humanitarnej w Syrii (Szwajcaria i Brazylia) czy Biura ONZ w Afryce Zachodniej i Sahelu (Ghana i Szwajcaria)⁴.

W 2023 r. Radzie udało się przyjąć jedynie 50 rezolucji (w 2022 r. – 54) mimo zwiększenia łącznego czasu spotkań jej członków do 690 godzin (w porównaniu z 650 w 2022 r.). Tym samym Rada staje się coraz mniej efektywna, gdyż przedłużające się spory, również w kwestiach proceduralnych, sprawiają, że długie godziny spotkań nie przekładają się na większą liczbę decyzji, nie mówiąc już o ich implementacji.

Spośród wspomnianych wyżej rezolucji 70% zostało przyjętych w drodze konsensusu. Wbrew pozorom 70% to wcale nie jest wysoka liczba, gdyż trzeba wziąć jeszcze pod uwagę projekty siedmiu rezolucji nieprzyjęte ze względu na nieosiągnięcie odpowiedniej większości⁵ czy też projekty zawetowane.

W 2023 r. stali członkowie skorzystali w sumie sześć razy z prawa weta w stosunku do pięciu projektów rezolucji. Do swojego przywileju trzy razy odwołała się Rosja (w przypadku przedłużenia sankcji wobec Mali, mechanizmu zapewniającego dostęp dla pomocy humanitarnej w Syrii i sytuacji w Palestynie)⁶;

---

³ Wskazać można przede wszystkim na powrót zasady wzajemności, np. jeśli chodzi o sposób traktowania jeńców wojennych, co znalazło odzwierciedlenie w przywoływanej niżej rezolucji ZO dotyczącej Ukrainy; praktykę akceptacji zaskakująco dużych strat cywilnych; bardzo szerokie definiowanie celu wojskowego; odcinanie ludności cywilnej od podstawowych potrzeb; negatywne oddziaływanie na środowisko i stosowanie taktyki spalonej ziemi.

⁴ <https://www.securitycouncilreport.org/un-security-council-working-methods/pen-holders-and-chairs.php> (dostęp: 6.02.2024).

⁵ S/2023/772, 16.10.2023; S/2023/775, oraz S/2023/776, 18.10.2023 (Palestyna); S/2023/795, 25.10.2023 (Palestyna); S/2023/639, 30.08.2023 (Mali); S/2023/507, 11.07.2023 (Syria); S/2023/212, 27.03.2023 (akt sabotażu wobec rurociągu Nord Stream).

⁶ S/2023/506, 11.07.2023 (Syria); S/2023/638, 30.08.2023 (Mali); S/2023/792, 25.10.2023 (Palestyna).

dwa razy Stany Zjednoczone (w związku z sytuacją na Bliskim Wschodzie – w Palestynie)⁷ i raz Chiny (także w kontekście Palestyny)⁸. Odnotować należy też tematy, które nie znalazły odzwierciedlenia w formalnych decyzjach, choć Rada dyskutowała te zagadnienia na swoich spotkaniach, jednak bez możliwości wypracowania wspólnego stanowiska ze względu na niechybne odwołanie się do weta przez jednego ze stałych członków. Tak było w przypadku zajęcia Górskiego Karabachu przez Azerbejdżan i związanego z nim exodusu Ormian do Armenii we wrześniu 2023 r., toczącej się wojny w Ukrainie⁹ czy pogarszającej się sytuacji w Mjanmie. O problemach z wypracowaniem konsensusu świadczy też fakt przyjęcia tylko sześciu oświadczeń przydziałnych (najmniejsza liczba od momentu wprowadzenia tego instrumentu w 1994 r.) oraz szereg problemów proceduralnych, takich jak niemożność przyjęcia programu prac na sierpień–wrzesień (ze względu na sprzeciw Rosji wobec wymienienia w agendzie Ukrainy), blokowanie zaproszeń dla gości RB, brak zgody na transmisję niektórych spotkań w formule Arria¹⁰.

Pierwsza część niniejszego artykułu odnosi się do problemów z wypracowaniem wspólnego stanowiska Rady co do sytuacji na Bliskim Wschodzie, przy czym w przeciwieństwie do poprzednich lat „państwem”¹¹, w którym sytuacja budziła największe kontrowersje, była nie Syria, ale Palestyna. Druga część prezentuje te obszary, w których udało się Radzie przyjąć odpowiednie decyzje, z zaznaczeniem zagadnień wybijających się w jej decyzjach (zmiany klimatyczne, problem głodu, ochrona dzieci, rola dezinformacji czy podżeganie do nienawiści). Trzecia część to podsumowanie podstawowych danych dotyczących misji pokojowych; co do ich formatu trwa obecnie dyskusja w ramach ONZ.

⁷ S/2023/773, 18.10.2023; S/2023/970, 8.12.2023.

⁸ S/2023/792, 25.10.2023.

⁹ W przypadku Ukrainy Rada nie podjęła żadnej decyzji, ale w ramach 11. specjalnej sesji ZO przyjęto rezolucję ES/11-6 z 23.02.2023, w której podkreślano konieczność zaangażowania politycznego na rzecz trwałego pokoju w Ukrainie, przestrzegania prawa międzynarodowego i natychmiastowego wycofania wojsk rosyjskich z terytorium Ukrainy w jej uznanych międzynarodowo granicach.

¹⁰ Zob. Security Council Report, *Monthly Forecast, January 2024*, s. 3.

¹¹ Termin „państwo” jest wzięty w cudzysłów w kontekście Palestyny. Gdy Palestyna uzyskała status państwa obserwatora w ZO w wyniku rezolucji z listopada 2012 r., to przy jej przyjmowaniu Polska wstrzymała się od głosu (jak i 40 innych państw), a 9 (tj. Czechy, Izrael, Kanada, Mikronezja, Nauru, Panama, Palau, Wyspy Marshalla oraz Stany Zjednoczone) głosowało przeciwko. Jak więc widać, nawet w ramach UE zdania co do państwowości Palestyny są mocno podzielone.

Gaza – kronika zapowiadanej katastrofy

Bliski Wschód dzieli Radę Bezpieczeństwa od lat, zatem tarcia wokół przedłużenia na kolejne sześć miesięcy otwarcia przejścia w Bab al-Hawa w Syrii¹² w celu dostarczenia pomocy humanitarnej wpisały się w jej stały program. Niestety kolejne weto ze strony Rosji przerwało ciąg krótkoterminowych zgód na dostęp organizacji humanitarnych przez wyznaczony punkt na granicy. Tym samym sytuacja humanitarna w Syrii znacznie się pogorszyła, i to w czasie, gdy zgodnie z danymi Biura ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (OCHA) 7 na 10 osób w Syrii potrzebuje tejże pomocy, czyli najwięcej w historii¹³.

Radzie udało się wypracować konsensus w sprawie przedłużenia misji UNMHA w Jemenie¹⁴ i systemu sankcji w związku z sytuacją w tym państwie¹⁵. Jednocześnie Rada – choć jedynie w oświadczeniu prasowym – na początku grudnia 2023 r. zwróciła uwagę na zagrożenie związane z atakami Huti na statki komercyjne oraz terminale ropy¹⁶.

Zgodnie udało się przedłużyć operacje pokojowe działające w regionie Bliskiego Wschodu – UNDOF na Wzgórzach Golan¹⁷ i UNIFIL w Libanie¹⁸. Jednak prawdziwym problemem była i jest sytuacja Palestyny, w tym jej terytoriów okupowanych. Jeszcze w lutym udało się Radzie przyjąć oświadczenie prasowe nadmieniające m.in. o rozwiązaniu w postaci dwóch żyjących w pokoju demokratycznych państw – Palestyny i Izraela – których granice mają przebiegać zgodnie z liniami sprzed wojny sześciodniowej. W tym samym oświadczeniu wyrażono konsternację, jaką wywołała deklaracja Izraela z 12 lutego 2023 r. o budowie i rozbudowie osiedli na terenach okupowanych i ich legalizacji. Potępiono zarówno terroryzm, jak i wszelkie przejawy dyskryminacji, nietolerancji czy mowy nienawiści, nawoływano też do niezmienniania statusu miejsc świętych w Jerozolimie.

Wraz z rozpoczęciem przez Palestynę we wrześniu 2018 r. postępowania w Międzynarodowym Trybunale Sprawiedliwości przeciwko USA w sprawie przeniesienia amerykańskiej ambasady do Jerozolimy oraz złożeniem przez

---

¹² Zob. S/RES/2672 z 9.01.2023 przedłużającą otwarcie przejścia na sześć miesięcy; ale także projekty z lipca – brazylijsko-szwajcarski (S/2023/506), który został zawetowany przez Rosję, oraz rosyjski (S/2023/507), któremu udało się uzyskać poparcie wyłącznie Rosji i Chin. W efekcie dostawy pomocy humanitarnej zostały drastycznie zredukowane.

¹³ <https://www.unocha.org/syrian-arab-republic> (dostęp: 6.02.2024).

¹⁴ S/RES/2691, 10.07.2023.

¹⁵ S/RES/2675, 15.02.2023; S/RES/2707, 14.11.2023.

¹⁶ SC/15513, 1.12.2023.

¹⁷ S/RES/2689, 29.06.2023; S/RES/2718, 21.12.2023.

¹⁸ S/RES/2695, 31.08.2023. Przy okazji odnotowano uzgodnienia między Libanem a Izraelem co do granicy morskiej, ale także problem montażu niedozwolonych konstrukcji przez Izrael w strefie granicznej i potrzeby budowy zdolności morskich Libanu.

Zgromadzenie Ogólne (ZO) 19 stycznia 2023 r. wniosku o wydanie przez MTS opinii doradczej w sprawie polityki Izraela wobec terytoriów okupowanych wydawać się mogło, że sprawa palestyńska będzie rozstrzygana raczej na sali sądowej niż w gremiach politycznych czy na polu walki. Wszystko wskazywało na to, że instrumenty prawne są skuteczniejsze niż walka zbrojna w celu wypracowania szerszego uznania dla państwowości Palestyny¹⁹. Niestety 7 października Hamas zdecydował się na atak na terytorium Izraela wymierzony w ludność cywilną. W jego wyniku zginęło ponad 1000 osób, a ok. 200 zostało zakładnikami (wśród nich także obcokrajowcy), uprowadzonymi do Gazy²⁰. Izrael rozpoczął w odpowiedzi na tenże atak operację w Gazie. Izraelska operacja budzi szereg wątpliwości co do sposobu jej prowadzenia ze względu na odcięcie Gazy od pomocy humanitarnej, dostępu do energii czy pitnej wody oraz stosunkowo duże straty cywilne podczas ataków i systematyczne niszczenie budynków w Gazie, w tym szpitali. Mimo niepokojących danych o wspólnych działaniach członków RB na rzecz pokoju nie mogło być mowy. Dla USA priorytetem było ślepe wspieranie swojego izraelskiego sojusznika, dla Rosji postawa USA stanowiła doskonały pretekst do oskarżeń o stosowanie podwójnych standardów przez Zachód, dzięki czemu Rosja wypracowywała większe zrozumienie dla swojej polityki wobec Ukrainy.

Po serii projektów nieprzyjętych ze względu na brak wymaganej liczby głosów lub zawetowanych czy to przez USA, czy to przez Rosję i Chiny, dopiero 15 listopada 2023 r. udało się przyjąć rezolucję 2712 (przy głosach wstrzymujących Rosji, Wielkiej Brytanii oraz USA), w której przypominano, że wszystkie strony konfliktu muszą przestrzegać prawa międzynarodowego i w szczególności zadbać o ochronę dzieci oraz umożliwić dostawy pomocy humanitarnej. Rada wezwała do „pauzy humanitarnej” (czyli zawieszenia broni) i utworzenia korytarzy humanitarnych, aby pomoc mogła dotrzeć do potrzebujących. Jednocześnie zaapelowała o uwolnienie zakładników, ale także o niepozabawianie ludności cywilnej w Gazie podstawowych usług. Rada wskazała na konieczność koordynacji, humanitarnych notyfikacji (czyli ostrzeżeń), „dekonfliktacji” w celu zapewnienia ochrony personelowi medycznemu, humanitarnemu, odpowiednim pojazdom i strefom, a także infrastrukturze krytycznej, w tym budynku ONZ.

Mimo powyższego wezwania sytuacja w Gazie stawała się z każdym tygodniem coraz bardziej dramatyczna (zgodnie z danymi OCHA z 25 stycznia

¹⁹ Zob. szerzej O. Kittre, *Lawfare. Law as a Weapon of War*, Oxford University Press, Oxford 2016; P. Grzebyk, „Rola prawa w wielkiej strategii”, w: K. Pronińska et al., *Horyzonty studiów strategicznych*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2023, s. 145.

²⁰ Takie dane przywoływał MTS przy wydawaniu zarządzenia co do środków zaradczych w sprawie *RPA v. Izrael*, ale np. rzecznik prasowy izraelskiego MSZ w listopadzie mówił o ok. 1200 osób, <https://www.reuters.com/world/middle-east/israel-revises-death-toll-oct-7-hamas-attack-around-1200-2023-11-10/> (dostęp: 6.02.2024).

2024 r. od 7 października zginęło tam 154 pracowników ONZ, w tym 152 z UNRWA, 1 z WHO, 1 z UNDP – są to straty bez precedensu w historii ONZ²¹. Brak chęci ograniczenia działań zbrojnych i umożliwienia pomocy potrzebującym skłonił sekretarza generalnego António Guterresa do powołania się po raz pierwszy od momentu objęcia funkcji na art. 99 Karty NZ – zgodnie z nim może on „zwrócić uwagę Rady Bezpieczeństwa na każdą sprawę, która jego zdaniem może zagrażać utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa”²². Z tej kompetencji sekretarze generalni korzystali niezwykle rzadko, tj. sześć razy – ostatnio w 1989 r., kiedy to Javier Pérez de Cuéllar zwracał uwagę na sytuację w Libanie.

W odpowiedzi na wezwanie sekretarza generalnego Zjednoczone Emiraty Arabskie przedstawiły 8 grudnia 2023 r. projekt rezolucji²³, dla którego w ciągu zaledwie 24 godzin udało się zebrać poparcie 97 członków (w tym Polski). Zgodnie z projektem żądano natychmiastowego zawieszenia walk i uwolnienia bez żadnych warunków wszystkich zakładników i zapewnienia dostępu dla pomocy humanitarnej. Projekt jednak został zawetowany przez USA, a Wielka Brytania wstrzymała się od głosu. Dało to rosyjskiemu przedstawicielowi w ONZ Dmitrijowi Polianskiemu pretekst do zarzucenia USA, że to właśnie one są winne temu, iż Gaza stała się cmentarzem dla palestyńskich dzieci. Dyplomata USA Robert Wood wskazywał jednak, że wszelkie sugestie amerykańskie co do kształtu rezolucji zostały zignorowane, w tym konieczność potępienia ataku z 7 października i potwierdzenia prawa do samoobrony dla Izraela. Nie wspomniano też nic o prawie MKCK dostarczania pomocy medycznej zakładnikom. Zdaniem USA bezwarunkowe zawieszenie broni skutkowałoby jedynie przegrupowaniem Hamasu i powtórzeniem ataków w rodzaju tych z 7 października.

Dopiero 22 grudnia 2023 r. udało się przyjąć rezolucję 2720 (przy dwóch głosach wstrzymujących, Rosji i USA), zgodnie z którą utworzono stanowisko koordynatora ONZ ds. pomocy humanitarnej i odbudowy w Gazie (ma być odpowiedzialny za ułatwienia, koordynację, monitorowanie i weryfikację). Zażądano także, aby obie strony umożliwiły dostarczenie pomocy na większą niż dotychczas skalę („at scale”) bezpośrednio do palestyńskich cywilów – a więc z pominięciem władz Hamasu. Rosja nie była zachwycona projektem, zwłaszcza że proponowana przez nią poprawka dotycząca ogłoszenia zawieszenia broni została zawetowana przez USA (przy głosach wstrzymujących

---

²¹ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-110> (dostęp: 6.02.2024); te same dane wskazywały na zniszczenia 60% budynków oraz śmierć 25 900 osób, ale bez sprecyzowania, czy chodzi o osoby cywilne. Powyższe dane muszą być zweryfikowane, gdyż opierają się na informacjach przekazywanych przez ministerstwo zdrowia Gazy.

²² S/2023/962.

²³ S/2023/970.

Albanii, Japonii, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii); ale ze względu na poparcie dla rezolucji ze strony państw arabskich zdecydowała się jedynie wstrzymać od głosu. Stanom Zjednoczonym przyjęta rezolucja również nie odpowiadała, gdyż wyrażono w niej wyraźne poparcie dla idei dwóch państw i zjednoczenia Strefy Gazy z Zachodnim Wybrzeżem pod władzą palestyńską; wskazywano na konieczność ochrony obiektów cywilnych oraz odrzucono praktykę przymusowych przemieszczeń ludności cywilnej, co stanowiło krytykę izraelskich działań. Niemniej jednak rezolucja nadal podkreślała żądanie natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia zakładników. Zabrakło w niej jednak, np. w porównaniu z rezolucją w sprawie sytuacji w Republice Środkowoafrykańskiej, wyraźnego potępienia wykorzystania budynków cywilnych do celów wojskowych²⁴.

Początkowy klincz w RB co do sytuacji w Gazie spowodował wznowienie 12 grudnia 2023 r. 10. nadzwyczajnej sesji ZO i przyjęcie rezolucji ES-10/22, w której ZO żądało natychmiastowego zawieszenia broni i wzywało do przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego, umożliwienia dostaw pomocy humanitarnej, ale także bezwarunkowego uwolnienia zakładników. Posiedzenie ZO było okazją do wielu oświadczeń wskazujących, że konieczne jest trwałe rozwiązanie problemu palestyńskiego, gdyż w innym wypadku obecny konflikt będzie kontynuowany przez następne pokolenia. Bez wątpienia dyskusja w ZO pokazała, że nie ma zgody nawet co do podstawowych kwestii, takich jak określenie, kto jest agresorem, a kto się broni, np. Liban mówił o agresji Izraela, gdy Norwegia podkreślała izraelskie prawo do obrony.

Problem konfliktu w Gazie trafił na salę sądową wraz z zainicjowaniem przez RPA 29 grudnia 2023 r. postępowania przeciwko Izraelowi w związku z zarzutami wobec Izraela opartymi na konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa. W postępowaniu tym MTS zarządził już 26 stycznia 2024 r. środki zaradcze, zobowiązując Izrael m.in. do zapobiegania czynom, o których mówi konwencja, w tym podżegania do zbrodni ludobójstwa i do umożliwienia dostarczenia podstawowych usług i pomocy humanitarnej. Warto też przypomnieć, że w 2024 r. jest oczekiwana opinia doradcza ZO w związku ze wspomnianym wyżej wnioskiem ZO, która m.in. ma wyjaśnić, jakie są konsekwencje prawne naruszenia przez Izrael prawa do samostanowienia narodu palestyńskiego. Powyższe wyraźnie wskazuje, że obecnie walka o prawa Palestyńczyków toczy się nie tylko w formie działań zbrojnych (w tym ataków o charakterze zbrodniczym, gdyż atak z 7 października był niewątpiwie zbrodnią międzynarodową, objętą jurysdykcją Międzynarodowego Trybunału Karnego, Palestyna jest bowiem stroną statutu trybunału od 2015 r.), lecz także przemyślanych kroków prawnych w ramach *lawfare*, angażujących szereg państw trzecich.

²⁴ S/RES/2709, 15.11.2023.

Wąskie granice konsensusu

W działalności RB było wiele sytuacji, które nie budziły większych kontrowersji i wskazywały na chęć zaangażowania ONZ w pomoc w stabilizowaniu sytuacji w danym państwie czy regionie. Przykładem jest komisja weryfikacyjna w Kolumbii, co do której zdecydowano się na rozszerzenie mandatu, umożliwiając m.in. zaangażowanie w monitorowanie zawieszenia broni z grupą zbrojną EMC. Jednocześnie zwracano uwagę na konieczność zapewnienia efektywności misji, co wiąże się z odpowiednią liczbą pracowników cywilnych, jaką należy skierować do prac misji²⁵. Było oczywiste też, że należy przedłużyć misję UNAMI w Iraku²⁶, UNSMIL w Libii, UNSOM²⁷ i ATMIS²⁸ w Somalii (w związku ze zwalczaniem Asz-Szabab), UNFICYP na Cyprze²⁹, UNMISS w Sudanie Południowym³⁰, MINURSO w Saharze Zachodniej³¹, EUFOR Althea w Bośni i Hercegowinie³², a także prace grupy śledczej i specjalnego doradcy w związku ze zbrodniami Państwa Islamskiego³³. Niekontrowersyjne było także wydłużenie mandatu BINUH w Haiti, przy czym dodatkowo konieczne okazało się zwiększenie skali operacji³⁴. Mimo bowiem wieloletniej obecności ONZ w Haiti narastał problem handlu ludźmi, zabójstw, przemocy ze strony gangów, nielegalnego handlu bronią i pozbawiania dzieci możliwości edukacji. To skłoniło Radę do wydania autoryzacji dla wielonarodowych sił (*Multinational Security Support*) do interwencji na okres 12 miesięcy³⁵, jednocześnie Rada zażądała natychmiastowego zaprzestania przemocy, działalności przestępczej i naruszania praw człowieka³⁶, z marnym jednak skutkiem. W przypadku innych autoryzacji, tym razem do kontynuowania operacji wojskowej, przedłużono mandat EUNAVFOR MED działającej na Morzu Śródziemnym, której głównym zadaniem jest obecnie zapobieganie nielegalnym dostawom broni³⁷.

Przy okazji odnawiania mandatu misji w Sudanie Południowym (UNMISS) zwrócono uwagę na dużą przestępczość na tle seksualnym i odnowienie konfliktu oraz ogromną liczbę (9,4 mln) ludzi potrzebujących pomocy

²⁵ S/RES/2673, 11.01.2023; S/RES/2694, 2.08.2023; S/RES/2704, 30.10.2023.

²⁶ S/RES/2682, 30.05.2023.

²⁷ S/RES/2705, 31.10.2023; S/RES/2710, 15.11.2023.

²⁸ S/RES/2687, 27.06.2023; S/RES/2710, 15.11.2023.

²⁹ S/RES/2674, 30.01.2023.

³⁰ S/RES/2677, 15.03.2023.

³¹ S/RES/2703, 30.10.2023.

³² S/RES/2706, 2.11.2023.

³³ S/RES/2697, 15.09.2023.

³⁴ S/RES/2692, 14.07.2023.

³⁵ S/RES/2699, 2.10.2023.

³⁶ S/RES/2700, 19.10.2023.

³⁷ S/RES/2698, 29.09.2023.

humanitarnej³⁸. Ze względu na niestabilną sytuację konieczne było przedłużenie misji w Abyei (UNISFA)³⁹ oraz początkowo w Sudanie (UNITAMS)⁴⁰, jednak w przypadku UNITAMS w grudniu podjęto decyzję (przy głosie wstrzymującym Rosji), że misja kończy działalność z dniem 3 grudnia⁴¹, mimo że, jak podkreślała Rosja, nie osiągnęła swych celów. Podobnie podjęto decyzję o przedłużeniu misji w Afganistanie (UNAMA)⁴², choć trudno było odnotować jakikolwiek progres co do realizacji oczekiwań wobec talibów. Wskazywano więc na rolę sekretarza generalnego w znalezieniu odpowiedzi na problemy afgańskiej ludności⁴³ i na konieczność zapewnienia efektywnych dostaw pomocy humanitarnej, co wymaga pełnego, szybkiego i bezpiecznego, niezakłóconego dostępu. Rada odnotowała też, że ograniczenia praw kobiet przez talibów uderzają również w ONZ, gdyż niemożność ich zatrudniania utrudniała prowadzenie operacji przez Organizację⁴⁴. Jednak to nie kwestie praw człowieka skłoniły w grudniu 2023 r. Rosję i Chiny do wstrzymania się od głosu przy przedłużaniu mandatu misji UNAMA, ale właśnie lekceważenie potrzeb Afganistanu i zdania jego obecnych władz (talibów). Chiny uważały bowiem, że brak współpracy z państwem afgańskim, niewysłuchiwanie się w jego zdanie przy nominacji specjalnego wysłannika doprowadzi do sytuacji, w której tenże wysłannik nie będzie w stanie wykonywać swojej misji.

Rada w swoich rezolucjach coraz większą wagę przywiązywała do podkreślenia wpływu na sytuację bezpieczeństwa naturalnych katastrof, tak jak to było w przypadku Haiti⁴⁵ czy Libii (powodzie)⁴⁶ bądź ogólnie zmian klimatu, co odnotowano przy podejmowaniu decyzji co do Sudanu Południowego⁴⁷, Iraku⁴⁸, DRK⁴⁹ oraz Republiki Środkowoafrykańskiej⁵⁰. Wspomniane zmiany klimatyczne wpływały na bezpieczeństwo żywnościowe, którym z osobna zajęła się Rada w 2023 r.⁵¹ Wyraźnie m.in. wskazała, że w kontekście konfliktów zbrojnych wykluczone jest stosowanie głodu jako metody prowadzenia działań wojennych. Wypowiadając się odnośnie do stosowanych taktyk wojennych, Rada potępiła użycie do celów wojskowych szkół i innej cywilnej

³⁸ S/RES/2677, 15.03.2023.

³⁹ S/RES/2708, 14.11.2023.

⁴⁰ S/RES/2685, 2.06.2023.

⁴¹ S/RES/2715, 1.12.2023.

⁴² S/RES/2678, 16.03.2023; S/RES/2721, 29.12.2023 (przy dwóch głosach wstrzymujących Rosji i Chin).

⁴³ S/RES/2679, 16.03.2023.

⁴⁴ S/RES/2681, 27.04.2023.

⁴⁵ S/RES/2692, 14.07.2023.

⁴⁶ S/RES/2702, 30.10.2023.

⁴⁷ S/RES/2677, 15.03.2023.

⁴⁸ S/RES/2682, 30.05.2023.

⁴⁹ S/RES/2717, 19.12.2023.

⁵⁰ S/RES/2709, 15.11.2023.

⁵¹ S/PRST/2023/4, 3.08.2023.

infrastruktury, szczególnie ważnej w kontekście potrzeb dzieci i zapewnienia pomocy humanitarnej⁵². W osobnym oświadczeniu zwróciła też uwagę na rolę, jaką w aktywności grup zbrojnych odgrywa przestępczość transnarodowa, w tym handel/przemyt narkotyków⁵³, a także dezinformacja i mowa nienawiści, dostrzegając w tym kontekście istotne znaczenie edukacji dla pokoju, o czym była mowa przy przedłużaniu mandatu misji wsparcia UNSMIL w Libii⁵⁴. Niemal przy każdej okazji Rada szczególną uwagę zwracała na umożliwienie udzielania pomocy humanitarnej i szczególne potrzeby dzieci.

W miarę sprawnie udawało się RB odnawiać sankcje w odniesieniu do DRK⁵⁵, Haiti⁵⁶, Korei Północnej⁵⁷, Libii⁵⁸, Sudanu i Sudanu Południowego⁵⁹, Republiki Środkowoafrykańskiej⁶⁰, a także wobec terrorystów powiązanych z konfliktem w Afganistanie⁶¹. W przypadku sankcji wobec Somalii⁶², gdy Rada decydowała się ograniczyć embargo na broń w związku z koniecznością dozbrojenia sił walczących tam z grupą Asz-Szabab⁶³, od głosu wstrzymała się Francja, protestując przeciw pominięciu odniesienia do konfliktu między Dżibuti a Erytreą. Ze względu na weto rosyjskie nie udało się przedłużyć sankcji wobec osób przeszkadzających w osiągnięciu pokoju w Mali. Rosja (tak jak i Chiny) wskazywała, że sankcje zostały wprowadzone na prośbę Mali, a skoro sytuacja się zmieniła, w tym wycofywana jest misja MINUSMA, to utrzymywanie ich wbrew woli Bamako jest nie do uzasadnienia. Rosja też uderzała w przedstawiciela USA Roberta Wooda, który jej zdaniem nie zadbał o konsultację treści rezolucji odpowiednio wcześniej.

Coraz mniej doceniane operacje pokojowe

W dyskusjach nad operacjami pokojowymi ONZ coraz częściej pojawiają się żądania znalezienia dla nich nowej formuły, a Rada rozwiązania upatruje przede wszystkim we współpracy z organizacjami regionalnymi, w szczególności z Unią Afrykańską. Współpraca taka bowiem zapewnia szybką reakcję i rozmieszczenie odpowiednich sił, aby zapobiec konfliktom czy ich

⁵² S/RES/2709, 15.11.2023.

⁵³ S/PRST/2023/6, 7.12.2023.

⁵⁴ S/RES/2702, 30.10.2023; S/RES/2686, 14.06.2023; zob. też S/PRST/2023/2, 16.03.2023, w której mowa o pozytywnej roli, jaką odegrał Egipt.

⁵⁵ S/RES/2688, 27.06.2023.

⁵⁶ S/RES/2700, 19.10.2023.

⁵⁷ S/RES/2680, 23.03.2023.

⁵⁸ S/RES/2684, 2.06.2023; S/RES/2701, 19.10.2023.

⁵⁹ S/RES/2676, 8.03.2023; S/RES/2683, 30.05.2023.

⁶⁰ S/RES/2693, 27.07.2023.

⁶¹ S/RES/2716, 14.12.2023.

⁶² S/RES/2696, 7.09.2023; S/RES/2711, 15.11.2023; S/RES/2714, 1.12.2023

⁶³ S/RES/2713, 1.12.2023.

Tabela 1
Misje pokojowe ONZ

Misja	Miejsce działania	Data utworzenia	Ogólna liczba personelu	Zołnierze	Oficerowie sztabowi	Obserwatorzy wojskowi	Policeja	Personel cywilny międzynarodowy	Personel cywilny lokalny	Wolontariusze ONZ	Ogólna liczba strat (od ustanowienia misji)	Budżet (w USD)
UNTSO	Bliżni Wschód	1948	399 (+1)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	167 (+10)	0 (b.z.)	82 (b.z.)	150 (b.z.)	0 (b.z.)	52 (b.z.)	36,50 mln (finansowana bezpośrednio z budżetu ONZ)
UNMOGIP	Indie/Pakistan	1949	102 (-5)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	34 (-5)	0 (b.z.)	21 (b.z.)	47 (b.z.)	0 (b.z.)	13 (+1)	10,52 mln (finansowana bezpośrednio z budżetu ONZ)
UNDOF	Syria	1974	1251 (b.z.)	1065 (-5)	61 (+5)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	46 (b.z.)	79 (b.z.)	0 (b.z.)	57 (+1)	65,5 mln (b.z.)
UNFICYP	Cypr	1964	1005 (+2)	742 (+2)	51 (-1)	0 (b.z.)	61 (+2)	36 (b.z.)	115 (b.z.)	0 (b.z.)	183 (b.z.)	57,56 mln (b.z.)
UNIFIL	Liban	1978	10 370 (-132)	9356 (-134)	205 (+2)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	244 (b.z.)	565 (b.z.)	0 (b.z.)	332 (+7)	510,25 mln (b.z.)
MINURSO	Sahara Zachodnia	1991	469 (+7)	20 (b.z.)	7 (bz)	194 (-1)	2 (+1)	72 (b.z.)	158 (b.z.)	16 (+5)	20 (b.z.)	60,9 mln (b.z.)
UNMIK	Kosowo	1999	351 (+2)	0 (b.z.)	0 (b.z.)	9 (+1)	9 (+1)	97 (b.z.)	215 (b.z.)	21 (b.z.)	56 (b.z.)	44,19 mln (b.z.)
MONUSCO	DRK	2010	18 004 (+86)	12 640 (+114)	345 (+15)	159 (-7)	1583 (-36)	769 (b.z.)	2201 (b.z.)	307 (b.z.)	264 (+9)	1,12 mld (b.z.)
UNISFA	Abyei (Sudan)	2011	3580 (+709)	3039 (+685)	126 (+18)	123 (+7)	43 (b.z.)	141	76	32 (-1)	51 (+1)	280,58 mln (b.z.)
UNMISS	Sudan Południowy	2011	17 872 (+3)	13 065 (-43)	439 (+38)	237 (+35)	1446 (-35)	854 (b.z.)	1414 (b.z.)	417 (+8)	129 (+13)	1,2 mld mld (b.z.)
MINUSMA	Mali	2013	15 406 (-2207)	9976 (-1851)	468 (-21)	0 (b.z.)	1384 (-347)	805 (b.z.)	2579 (b.z.)	194 (+12)	310 (+18)	1,26 mld (b.z.)
MINUSCA	Republika Środkowoafrykańska	2014	18 470 (+1586)	13 356 (-1181)	426 (+11)	156 (+8)	3017 (+387)	653 (b.z.)	577 (b.z.)	285 (-1)	182 (+11)	1,11 mld (b.z.)
W sumie			87 279 (-62)	63 259 (-51)	2128 (+67)	1079 (+48)	7545 (-27)	3820 (b.z.)	8176 (b.z.)	1272 (+25)	1649 (+60)	ok. 5,56 mld (b.z.)

Źródło: na podstawie *Peacekeeping Operations Fact Sheet* – stan na 31.08.2023, https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/peacekeeping_fact_sheet_august_2023_english.pdf.

eskalacji⁶⁴. Rada zapowiedziała, że przewodniczący UA i sekretarz generalny ONZ będą prowadzić konsultacje w celu wypracowania wspólnej strategicznej oceny. Wskazała, że ponieważ wiele kwestii jest dyskutowanych w ramach Rady Pokoju i Bezpieczeństwa UA, to o jej decyzjach i analizach (w tym co do koniecznego wsparcia finansowego) należy informować RB. Rada zdecydowała, że będzie finansować operacje autoryzowane przez RB do 75% z budżetu ONZ, a pozostała część powinna być uzyskana w wyniku wspólnych wysiłków ONZ i UA.

Dalsze funkcjonowanie organizacji pokojowych ma być dyskutowane na Szczycie Przyszłości we wrześniu 2024 r., w szczególności w związku z sugestią sekretarza generalnego w jego Nowej Agendzie dla Pokoju⁶⁵, zgodnie z którą konieczne jest szukanie alternatywnego modelu misji, tj. „elastycznego, dostosowującego się do okoliczności, i efektywnego”.

Jak pokazuje tabela 1, w 2023 r. działało 12 misji, których liczebność pozostawała na podobnym poziomie jak w 2022 r. (choć warto odnotować opóźnienia w publikowaniu danych i niniejsze opracowanie musiało się opierać na liczbach z sierpnia 2023 r.). Fakt, że RB zakończyła mandat misji MINUSMA, poskutkował redukcją jej personelu, ale w przypadku MONUSCO liczebność formalnie kończącej się misji nadal zwiększano. Zwiększał się także personel MINUSCA i UNISFA, natomiast widocznie zmniejszył – UNIFIL.

Spadła znacząco liczba ataków na członków misji pokojowych, choć warto odnotować, że najwięcej ich dokonano przeciwko członkom MINUSMA, a więc misji, której mandat Rada postanowiła zakończyć na mocy decyzji z czerwca 2023 r.⁶⁶ Zgodnie z rezolucją RB od 1 lipca 2023 r. MINUSMA miała nie wykonywać mandatu, a do końca roku – udzielać wsparcia dla personelu ONZ.

Celowe ataki na peacekeepersów, które RB potępiała też w swoich oświadczeniach prasowych⁶⁷, odnotowano także wobec MONUSCO i MINUSCA. W przypadku MONUSCO, choć jej mandat był przedłużony, kontynuowano wycofywanie misji z Kiwu Południowego i zapowiedziano wycofanie się także z Kiwu Północnego i Ituri. Stopniowe zamykanie działalności misji z jednej strony mogło budzić wątpliwości z uwagi na napięcia w stosunkach z Rwandą, dużą skalę przemocy wobec cywilów, wzmożenie ataków ze strony grup zbrojnych⁶⁸ – a to była też przyczyna częstych raportów składanych z działalności misji, gdyż Rada wymagała ich co trzy miesiące. Z drugiej jednak

⁶⁴ S/RES/2719, 21.12.2023.

⁶⁵ UN, *Our Common Agenda, Policy Brief 9. A New Agenda for Peace*, lipiec 2023, <https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/our-common-agenda-policy-brief-new-agenda-for-peace-en.pdf> (dostęp: 6.02.2024).

⁶⁶ S/RES/2690, 30.06.2023; zob. również wcześniejszą S/RES/2640, 29.06.2022.

⁶⁷ SC/15193, 6.02.2023; SC/15207, 21.02.2023; SC/15316, 9.06.2023; SC/15349, 11.07.2023.

⁶⁸ S/RES/2717, 19.12.2023; S/PRST/2023/3, 29.03.2023; S/PRST/2023/5, 16.10.2023.

Tabela 2

Liczba i przyczyna zgonów członków misji pokojowych i politycznych w 2023 r.

Misja	Wypadek	Choroba	Celowy atak	Inne	Ogólna liczba zmarłych
BINUH	0	1	0	0	1
MINUSCA	3	8	1	0	12
MINUSMA	3	5	5	0	13
MONUSCO	0	12	1	1	14
OESGY	0	1	0	0	1
UNAMA	0	1	0	0	1
UNAMI	0	1	0	0	1
UNDOF	0	0	0	1	1
UNIFIL	1	4	0	0	5
UNISFA	0	1	0	0	1
UNMISS	1	10	0	1	12
UNSOM	0	2	0	0	2
UNSOS	0	2	0	0	2
W sumie	8	48	7	3	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/stats_by_year_mission_incident_type_5a_94_december_2023.pdf (dostęp: 6.02.2024).

strony powyższe fakty wskazywały, że MONUSCO nie działa w sytuacji pokoju i nie jest w stanie tego pokoju utrzymywać, gdyż go po prostu nie ma. Misja nie mogła również prawidłowo funkcjonować ze względu na wrogość DRK (podobnie było w przypadku Mali i MINUSMA oraz misji politycznej UNITAMS w Sudanie). Przypomnieć bowiem trzeba, że zasadą peacekeepingu jest ustanawianie i funkcjonowanie misji za zgodą rządu państwa, w którym działa. Rada jednak upatrywała źródło pojawiających się ataków na peacekeepersów przede wszystkim w dezinformacji, co odnotowano przy okazji przedłużania misji MINUSCA⁶⁹.

Choć liczba członków misji pokojowych nie zmieniła się w sposób znaczący, to jednak nastąpiły przetasowania wśród największych dostarczczyeli sił mundurowych. Największym dostarczcycielem jest obecnie Nepal, ale w pierwszej trójce nadal pozostają Bangladesz i Indie. Z pierwszej dziesiątki wypadł Senegal, ale weszło Maroko. Spośród stałych członków nadal największe siły mają Chiny. Natomiast Polska utrzymuje stabilny 200-osobowy skład swojego personelu.

⁶⁹ S/RES/2709, 15.11.2023.

Tabela 3

Lista dziesięciu największych dostawców personelu wojskowego lub policyjnego na misje pokojowe ONZ, stan na 30 listopada 2023 r.*

Pozycja na liście	Państwo	Liczba
1. →↑ (z 4)	Nepal	6247
2. →↓ (z 1)	Bangladesz	6197
3. → (b.z.)	Indie	6073
4. → (b.z.)	Rwanda	5919
5. → (b.z.)	Pakistan	4164
6. →↑ (z 8)	Indonezja	2717
7. → (b.z.)	Ghana	2664
8. →↑ (z 10)	Chiny	2267
9. →↓ (z 6)	Egipt	1739
10. →↑ (z 11)	Maroko	1715
28. (↓ z 26)	Francja	587
41. (↓ z 39)	Wielka Brytania	280
51. (↑ z 54)	Polska	202
61. (↑ z 66)	Rosja	88
77. (↑ z 79)	USA	27

* W każdym przypadku zaznaczono spadek lub awans w rankingu w porównaniu z rokiem 2022 ze wskazaniem miejsca w rankingu z listopada 2022 r. Tabela jest uzupełniona danymi dotyczącymi stałych członków RB oraz Polski.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://peacekeeping.un.org/en/troop-and-police-contributors>, Ranking of contributions by country as of 30 November 2023 (dostęp: 6.02.2024).

*

Rada Bezpieczeństwa nie jest w stanie z przyczyn czysto politycznych zareagować skutecznie na konflikty zbrojne, takie jak kolejna odsłona wojny izraelsko-palestyńskiej czy kontynuacja agresji na Ukrainę. Każdy z tych konfliktów stanowi zagrożenie dla innych państw regionu, a ofiarami są nieestetycy cywile. Nawet obecność Szwajcarii nie wpłynęła na bardziej stanowcze i szybsze oświadczenia co do konieczności przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego i podjęcia starań na rzecz ograniczenia strat cywilnych. Państwa trzecie w takiej sytuacji sięgają do protez – tj. debat w Zgromadzeniu Ogólnym czy postępowań w Międzynarodowym Trybunale Sprawiedliwości (także inicjowanych przez państwa niedotknięte bezpośrednio naruszeniami norm *erga omnes*, do jakich należy np. zakaz ludobójstwa), również o charakterze doradczym.

Można dostrzec niepokojący trend w postaci umiejętnego wykorzystywania przez Rosję przepisów proceduralnych do blokowania pewnych tematów czy

wykluczania danych osób ze spotkań Rady. Jednocześnie Rosja próbuje nadać ton narracji co do niektórych kryzysów i jej się to powoli udaje. Niepokojące jest bowiem, że na osiem spotkań w formule Arria dotyczących w jakiś sposób Ukrainy sześć zorganizowała Rosja⁷⁰, przekonując, że to Ukraina prowadzi wojnę przeciwko ludności Donbasu, a Rosja wzorowo wywiązuje się z obowiązków międzynarodowych, wywołując zagrożone działaniami zbrojnymi dzieci w bezpieczne miejsce (przy okazji umożliwiono Marii Lwowej-Bielowej wytłumaczenie się ze swoich działań, tuż po wydaniu przez Międzynarodowy Trybunał Karny wobec niej i prezydenta Władimira Putina nakazu aresztowania). Próby skontrowania tych rewelacji przez państwa zachodnie były dość rachityczne.

Rada stara się dowieść, że dostrzega problematykę bezpieczeństwa klimatycznego i żywnościowego, podkreśla zagrożenia związane z dezinformacją, terroryzmem oraz szerzeniem mowy nienawiści, zamykając oczy na szereg kryzysów, w tym przypadków użycia siły zbrojnej, co do których wiadomo, że odpowiedzią na jakąkolwiek propozycję rezolucji będzie weto. Trzeba też odnotować, że krok po kroku Rosji udaje się zdobywać zaufanie i wsparcie państw innych regionów. W przypadku projektu rezolucji w sprawie ataku na Nord Stream poparcia udzieliły Chiny i Brazylia; wsparcie Rosji dla Mali, choćby w likwidacji reżimu sankcji, skutkuje wdzięcznością ze strony tego afrykańskiego państwa wyrażoną np. głosowaniem przeciwko rezolucjom przyjmowanym w ZO w ramach sesji specjalnej dotyczącej Ukrainy (tym samym Mali okazuje się stałym uczestnikiem klubu „bandytów”, tj. Białorusi, DRK, Erytrei, Nikaragui, Rosji i Syrii). Nie ulega wątpliwości, że wchodzące do Rady w 2024 r. Algieria, Gujana, Sierra Leone, Słowenia i Republika Korei muszą nauczyć się ostrożnego stąpania po polu minowym.

Some more fires to debate to death: The activities of the UN in the area of security in 2023

The chapter presents the main decisions of the Security Council and the General Assembly concerning peace and security. The first part focuses on the lack of agreement concerning the situation in the Middle East, in particular in relation to the conflict between Israel and Hamas, and to the catastrophic situation of the population in Gaza. The second part summarizes the situations which were dealt with within the SC, and indicates such cross-cutting problems like climate change, hunger, protection of children, disinformation, or incitement to hatred. The third part is a summary of basic data concerning peacekeeping operations, including information about the main states providing troops. In conclusion, the chapter deals with growing influence of Russia within the UN system.

---

⁷⁰ <https://www.un.org/securitycouncil/sites/www.un.org.securitycouncil/files/arria-formula.pdf> (dostęp: 6.02.2024).

Keywords: Security Council, UN, International Court of Justice, General Assembly, peacekeeping operations, Palestine, Gaza, Russia

Słowa kluczowe: Rada Bezpieczeństwa (RB), ONZ, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości (MTS), Zgromadzenie Ogólne (ZO), misje pokojowe, Palestyna, Gaza, Rosja